

Konsernijohto
Moisio Ulla-Maija

20.10.2021

TVO-12229
Julkinen

Valtiovarainministeriö
Sähköpostilla: kirjaamo.vm@gov.fi

VM027:00/2021

TEOLLISUUDEN VOIMA OYJ:N LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ, JOSSA EHDOTETAAN ERÄITÄ MUUTOKSIA KORKOVÄHENNYSRAJOITUSSÄÄNNÖKSEEN

Valtiovarainministeriö (jäljempänä "VM") on 6.10.2021 pyytänyt Teollisuuden Voima Oyj:ltä (jäljempänä "TVO") lausuntoa otsikossa mainitusta hallituksen esityksen luonnoksesta (jäljempänä "HE-luonnos"), jossa ehdotetaan muutoksia tasevertailuun perustuvaan poikkeukseen ja infrastruktuurihankkeita koskevaan poikkeukseen. Lisäksi ehdotetaan säännöksiä koskien tulolähdejaon poistamisen johdosta käyttämättä jääneitä muun toiminnan tulolähteen vähentämättä jääneitä nettokorkomenoja. Lakimuutosten ehdotetaan tulevan voimaan vuoden 2022 alusta.

Esitämme lausuntonamme seuraavaa:

1 Lausunnon tiivistelmä

Suomen on otettava mahdollisimman nopeasti käyttöön veron kiertämisen estämistä koskevan direktiivin (jäljempänä "Direktiivi") sallima poikkeus koskien pitkän aikavälin julkisia infrastruktuurihankkeita Mankala-yhtiöiden toteuttamien ydinvoiman rakentamista ja käyttämistä koskevien laitoshankkeiden osalta. Sen takia elinkeinoverolain 18 b §:ää pitää pikaisesti muuttaa pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman kirjauksen mukaisesti siten, että yleistä korkovähennysrajoitussäännöstä ei jatkossa sovellettaisi Mankala-yhtiöihin ja niiden toteuttamiin ydinvoiman rakentamista ja käyttämistä koskeviin laitoshankkeisiin. Tämä mahdollistaisi sen, että korkorajoituksen soveltumisesta mahdollisesti aiheutuva verorasitus ei kohdistuisi yhteiskunnallisesti ja ilmastonmuutoksen torjunnassa tärkeään ydinvoimaan.

Direktiivin mukaan kansallisena vapaaehtoisena poikkeuksena korkorajoituksen ulkopuolelle voidaan jättää pitkän aikavälin julkiset infrastruktuurihankkeet, joilla tuotetaan, kehitetään, käytetään tai ylläpidetään laajamittaista omaisuutta, jonka jäsenvaltio katsoo olevan yleisen edun mukainen.

Teollisuuden Voima Oyj

Olkiluoto, 27160 EURAJOKI,
Puh/Tel (02) 83 811
Fax (02) 8381 2109

Töölönkatu 4, 00100 HELSINKI,
Puh/Tel (09) 61 801
Fax (09) 6180 2570

www.tvo.fi
Y-tunnus/Business ID 0196656-0
Kotipaikka/Domicile Helsinki

Konsernijohto
Moisio Ulla-Maija

20.10.2021

TVO-12229
Julkinen

TVO:n näkemyksen mukaan Mankala-yhtiöt ja niiden toteuttamat ydinvoiman rakentamista ja käyttämistä koskevat laitoshankkeet voidaan rajata korkovähennysoikeuden soveltamisrajoituksen ulkopuolelle. Kyse ei ole kielletystä valtiontuesta, koska ei ole olemassa muita toimijoita, jotka olisivat samankaltaisessa, tosiasiallisessa ja oikeudellisessa asemassa kuin Mankala-yhtiöt, eikä siten poikkeuksen laajentamisessa Mankala-yhtiöihin ole kysymys valikoivasta tuesta. Kuten HE-luonnoksessa todetaan, jos poikkeustoimenpide on perusteltavissa viitejärjestelmän luonteella ja yleisellä rakenteella, toimenpidettä ei pidetä valikoivana. Mankala-periaate on hyväksytty osaksi suomalaista verojärjestelmää ja on siten kansallisen viitejärjestelmän mukainen.

Säännöstömuutos on toteutettava pikaisesti, koska useimpien suurimpien eduskuntapuolueiden puheenjohtajat pitävät ydinvoiman lisäämistä nopeimpana toimena ilmastonmuutoksen torjunnassa¹. EU-komission kanssa käytyjen keskusteluiden perusteella valtiovarainministeriön tunnistamat haasteet valtiontukinäkökulmasta on ratkaistava mahdollisimman nopeasti.

2 Taustaa

Edellisen kerran laajempia muutoksia korkovähennysrajoitussäännökseen tehtiin vuonna 2018 veron kiertämisen estämistä koskevan direktiivin korkorajoitussäännösten johdosta (HE 150/2018 vp, lakimuutos 1237/2018, voimaan 1.1.2019 lukien). Tämän lakimuutoksen yhteydessä TVO toimitti lausuntonsa sekä valtiovarainministeriölle² että eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaostolle³. TVO esitti jo tuolloin, että Direktiivin mukaista kansallista liikkumavaraa hyödynnetään ja Mankala-periaatteella toimiviin energiayhtiöihin ei sovellettaisi elinkeinoverolain 18 a §:ssä säädettyjä rajoituksia korkojen vähentämiseksi.

Eduskuntakäsittelyssä eduskunnan valtiovarainvaliokunta piti tärkeänä, että Direktiivin sallimaa poikkeusta käytettäisiin laajasti hyväksi⁴. Valiokunnan mietintö sisälsi ehdotuksen ponsilausuman antamisesta, jonka eduskunta hyväksyi ja totesi, että ”Eduskunta edellyttää, että hallitus jatkaa välittömästi komission kanssa selvitystä ns. Mankala-yhtiöiden toteuttamien, ydinvoiman rakentamista ja käyttämistä koskevien voimalaitoshankkeiden rajaamiseksi korkovähennysrajoitusten ulkopuolelle direktiivissä tarkoitettuna pitkän aikavälin julkisena infrastruktuurihankkeena.”

¹ Helsingin Sanomat 13.10.2021: ”Puoluejohtajat kannattavat ydinvoiman lisäämistä nopeana toimena ilmastonmuutoksen torjunnassa”

² Ks. TVO-11198, 23.2.2018

³ Ks. TVO-11331, 11.10.2018

⁴ Ks. VaVm 21/2018 vp

Konsernijohto
Moisio Ulla-Maija

20.10.2021

TVO-12229
Julkinen

Eduskunnan antama tehtävä hallitukselle on kirjattu eduskuntakäsittelyn jälkeisiin hallitusohjelmiin⁵. TVO:lle olikin yllätys, että HE-luonnoksesta vielä tässä vaiheessa puuttui Mankala-yhtiöitä koskeva muutosesitys, mutta TVO pitää hyvänä HE-luonnokseen otettua kirjausta, että asian selvittämistä tulee vielä jatkaa.

3 Infrastruktuurihankkeita koskeva poikkeus

Suomen nykyinen energia- ja ilmastostrategia vuoteen 2030 on valmistunut joulukuussa 2016⁶. Tällä hetkellä valtioneuvosto valmistelelee työ- ja elinkeinoministeriön johdolla pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman mukaista ilmasto- ja energiastrategiaa. Päähuomio sekä strategiassa linjattavissa politiikkatoimissa, sekä niihin perustuvissa skenaarioissa kiinnitetään EU:n vuodelle 2030 asettamien ilmasto- ja energiatavoitteiden täyttämiseen ja hallitusohjelman hiilineutraalius 2035 -tavoitteeseen.

Vuoden 2016 energia- ja ilmastostrategiassa ydinvoimalla tuotetun energian rooli on tunnistettu vahvana. Strategiassa todetaan muun muassa, että ”*Ydinenergia vastaa jatkossakin merkittävästä osasta Suomen koko ajan hiilineutraalimmaksi kehittyvää energiantuotantoa. Rakenteilla oleva Teollisuuden Voiman Olkiluoto 3 -yksikkö parantaa aikanaan merkittävästi maamme sähköntuotannon omavaraisuutta. Vaihtelevan tuotannon osuuden lisääntyminen luo sähkösektorille haasteita, joihin tarvitaan väistämättä myös energiajärjestelmätasoisia ratkaisuja. Nämä haasteet korostuvat Suomen ilmasto-oloissa. Tästäkin syystä ydinvoima on sähkösektorilla tarpeellinen pitkän siirtymävaiheen ratkaisu. Nyt toteutettavat ydinenergiainvestoinnit ovat hyödynnettävissä vielä vuosikymmenten päässä.*”

Ulkoisten rahoituskustannusten ottaminen korkovähennysrajoitusten piiriin Mankala-yhtiöissä vaikeuttaisi Suomen energia- ja ilmastostrategian, EU:n vuodelle 2030 asettamien ilmasto- ja energiatavoitteiden ja hallitusohjelman hiilineutraalius 2035 -tavoitteiden täyttämisen kannalta ja yhteiskunnallisesti tärkeiden velkavetoisten ydinlaitosinvestointien tuloa Suomeen sekä nostaisi ydinenergialla tuotetun sähkön hintaa tarpeettomasti. Myös useimpien suurimpien eduskuntapuolueiden

⁵ Ks. pääministeri Rinteen hallitusohjelma kesäkuulta 2018, jossa verotusta koskevassa kohdassa todettiin, että selvitetään mahdollisuudet siirtää Mankala-yhtiöt ja julkisomisteiset infra-hankeyhtiöt korkovähennysrajoituksen ulkopuolelle. Lisäksi ks. pääministeri Marinin hallitusohjelma joulukuulta 2019, jonka ohjelman liitteessä 5. *Kansainvälisen veronkierron ja aggressiivisen verosuunnittelun vastaiset toimet* todetaan, että selvitetään mahdollisuudet siirtää Mankala-yhtiöt ja julkisomisteiset infra-hankeyhtiöt korkovähennysrajoituksen ulkopuolelle.

⁶ Valtioneuvoston selonteko kansallisesta energia- ja ilmastostrategiasta vuoteen 2030

Konsernijohto
Moisio Ulla-Maija

20.10.2021

TVO-12229
Julkinen

puheenjohtajat pitävät ydinvoiman lisäämistä nopeimpana toimenä ilmastonmuutoksen torjunnasta⁷.

Voimassa olevan ydinenergialain (990/1987, myöhemmin "YEL") mukaan ydinenergian käytön on oltava yhteiskunnan kokonaisedun mukaista. Yhteiskunnan kokonaisuus arvioidaan ydinlaitosta tai -yksikköä koskevassa valtioneuvoston periaatepäätöksessä ja myöhemmin YEL:n mukaisia ydinlaitoslupia myönnettäessä. Valtioneuvoston on harkittava periaatepäätöstä yhteiskunnan kokonaisedun kannalta ja otettava huomioon ydinlaitoksesta aiheutuvat hyödyt ja haitat kiinnittäen YEL 14 §:n mukaisesti erityisesti huomiota ydinlaitoshankkeen tarpeellisuuteen maan energiahuollon kannalta.

Ydinvoimalaitoksen rakentaminen ja käyttäminen tulee katsoa Direktiivin määritelmän mukaiseksi infrastruktuurihankkeeksi, joka siten voidaan ottaa kansallisen poikkeuksen piiriin.

4 Mankala-periaatteen mukaisesti toimivien energiayhtiöiden analogia julkisyhteisöihin

HE-luonnoksessa on laajasti perusteltu, miksi julkisyhteisöjen hankkeet halutaan siirtää infrastruktuurihankkeita koskevan poikkeuksen piiriin. Samat perustelut koskevat myös Mankala-periaatteella toimivia energiayhtiöitä. Kuten julkisyhteisöjen, myös Mankala-yhtiöiden toteuttamat ydinlaitoshankkeet toteutetaan hyvin suurelta osalta velkarahoituksella. Mankala-periaatteella toimivat yhtiöt eivät tee voittoa, koska Mankala-periaatteen mukaisesti yhtiöjärjestyksen mukaiset vuotuiset yhtiön kustannukset mukaan lukien rahoituskustannukset (vuosittain erääntyvät lainojen korot sekä lyhennykset poistojen muodossa) veloitetaan osakkailta sähkön hinnassa, ja osakkaat saavat vastineeksi sähköä omistussuhteensa mukaisessa suhteessa. Mikäli Mankala-periaatteella toimiva yhtiö ei voisi verotuksessaan vähentää velasta maksettavaa korkoa siltä osin, kun se ylittää laissa säädetyn maksimirajan, yhtiö joutuisi tämän osalta veronmaksutilanteeseen, mikä ei lähtökohtaisesti ole Mankala-periaatteen mukaista. Tämä puolestaan nostaisi ydinvoimalla tuotetun sähkön hintaa. Tällä on merkittävä vaikutus Suomen kilpailukykyyn, kun käyttöönottoaiheessa olevan Olkiluoto 3 -ydinlaitosyksikön valmistumisen myötä kolmasosa Suomessa käytettävästä sähköstä tuotetaan Olkiluodon ydinvoimalaitosyksiköillä.

⁷ Helsingin Sanomat 13.10.201: *"Puoluejohtajat kannattavat ydinvoiman lisäämistä nopeana toimenä ilmastonmuutoksen torjunnassa"*

Konsernijohto
Moisio Ulla-Maija

20.10.2021

TVO-12229
Julkinen

5 Lopuksi

Ydinlaitosyksikön rakentamisessa ja käytössä on kyse erittäin pitkän aikavälin kansallisen energia- ja ilmastopolitiikan mukaisesta energia-hankeesta. Koska Direktiivi mahdollistaa tällaisten hankkeiden jättämisen korkovähennysrajoitussäännösten soveltamisalan ulkopuolelle, TVO uudistaa jo aikaisemmin esittämänsä, että Suomen valtion tulee implementoida Direktiivin sallima infrastruktuurihankkeita koskeva vapautus-/poikkeussäännös ydinvoimalaitoshankkeiden osalta mahdollisimman nopeasti. Tälle esitykselle on olemassa vahva poliittinen tuki sekä hallituksessa että oppositiossa.

Kunnioitavasti

TEOLLISUUDEN VOIMA OYJ

Jarmo Tanhua
toimitusjohtaja

Ulla-Maija Moisio
lakiasiainjohtaja

Päiväys: 20. lokakuuta 2021, 14:21:37

Teollisuuden Voima Oyj

Jarmo Tanhua

Jarmo Tanhua

Toimitusjohtaja

Oikeutettu edustamaan yhtiötä.

'Toiminimen kirjoittaa / Yhtiötä edustaa osakeyhtiölain nojalla toimitusjohtaja.'

Vahva tunnistus:

20. lokakuuta 2021, 14:13:48

Pankkitunnistus

Yritystiedot:

20. lokakuuta 2021, 14:21:36

Patentti- ja rekisterihallitus

Päiväys: 20. lokakuuta 2021, 14:11:32

Teollisuuden Voima Oyj

Ulla-Maija Moisio

Ulla-Maija Moisio

Oikeutettu

Oikeutettu edustamaan yhtiötä nimenkirjoituslausekkeen mukaisesti:

'Oikeutetut kirjoittavat toiminimen/edustavat yhtiötä kaksi yhdessä tai kukin erikseen yhdessä hallituksen jäsenen tai toimitusjohtajan kanssa.'

Tunnistus:

20. lokakuuta 2021, 14:11:13

Pankkitunnistus

Yritystiedot:

20. lokakuuta 2021, 14:11:32

Patentti- ja rekisterihallitus

